

ACUBIEB 1996

Theo Peeters

Hieronder weer een keuze uit een groot aantal publicaties verschenen in 1996 die betrekking hebben op de aculeatenfauna in Nederland of de fauna van aangrenzende gebieden. Artikelen uit direct aangrenzende gebieden zoals België, Nedersachsen en Nordrhein-Westfalen worden opgenomen als ze Nederlandstalig zijn en/of om u een idee te geven van de dieren die onze grens naderen en wellicht ook in ons land te verwachten zijn.

De publicaties met een (determinatie)tabel zijn voorzien van een *.

Geef ook uw verslag of artikel door zodat dit jaarlijkse overzicht nog completer wordt. Ik dank Henny Wiering en Willem Ellis voor hun bijdrage aan deze rubriek.

Literatuur Nederland

- Aptroot, A. & A. van Ieperen, 1996. Nederland kijkt naar hommels. - *De Levende Natuur*, 97 (5): 220-224.
- Bol, J.J.M., 1996. De biologie van de Rode metselbij (*Osmia rufa*). - *Bijen*, 5 (7-9): 195-198, 227-229.
- Groeneveld, H.W., 1996. Van de wespen en de horselen (II). - *Veelpoot*, 7 (1): 3.
- Heitmans, W.R.B. & T.M.J. Peeters, 1996. *Metoecus paradoxus* in The Netherlands (Coleoptera: Rhipiphoridae). - *Entomologische Berichten, Amsterdam*, 56 (7): 109-117.
- Hol, W.A., 1996. Verbeterde nestblokken voor wespen en bijen (Hymenoptera: Aculeata). - *Entomologische Berichten, Amsterdam*, 56 (5): 81-87.
- Jansen, A.P.H., N.D. Wams & A.E.J. Dubois, 1996. Allergische reacties op gif van angeldragende insecten (1). - *Bijen*, 5 (4): 99-101.
- Jansen, A.P.H., N.D. Wams & G. Nierop, 1996. Allergische reacties op gif van angeldragende insecten (2). - *Bijen*, 5 (5): 144-146.
- Kraker, K. de, 1996. Een Heggerank in de tuin. - *Sterna*, 41 (3): 72-74.
- Kraker, K. de, 1996. Insekten op akkerranden van "Zonnestraal" in 1996. - *Sterna*, 41 (4): 93-98.
- Kraker, C. de & P.J.T. Derks, 1996. Hommels en overige insecten: 40-42. - In: *Verslag Hompelvoet / Markenje 1996, Bureau Sandvicensis*, 59 pp.
- Lefebber, V., 1996. De wespen van mergelgroeve 't Rooth bij Bemelen. - *Natuurhistorisch Maandblad*, 85 (3): 54-56.
- Lefebber, V., 1996. Veldwespen in Maastricht. - *Natuurhistorisch Maandblad*, 85 (4): 70-71.
- Loon, A.J. & A.A. Mabelis, 1996. Flora en Fauna 2030 - Fase III. Deelrapport Mieren. - *Mededelingen EIS-Nederland*, nr. 83, Leiden & De Vlinderstichting, Wageningen.
- Peeters, T.[M.J.], 1996. Heidehommel, Goudwespen, Bijenwolf: 51, 59, 152. In: *Caspers, T, F. Post et al. Natuur in Nood-Brabant*. - *Brabants Landschap, Haaren*, 264 pp.

- Petit, J., 1996. Sur les abeilles solitaires de quelques localites de la Flandre zelandaise (Pays-Bas) (Hymenoptera Apoidea). - *Lambillionea*, 96: 391-401.
- Smit, J., 1996. Twee soorten van het genus *Nomada* nieuw voor de Nederlandse fauna (Hymenoptera: Apidae, Anthophorinae). - *Entomologische Berichten*, Amsterdam, 56 (6): 101-103.
- Smit, J., 1996. Hymenoptera. In: Verslag voorjaarsweekend te Bergen op Zoom. - *Veelpoot*, 7 (1): 6.
- Smit, J., 1996. Hymenoptera. In: Verslag najaarsweekend in Drenthe. - *Veelpoot*, 7 (1): 10.
- Smit, J., A. Alberts, J. Kuijper-Nannenga, S. Mostard, J.T. Smit, 1996. Stikke Trui inventarisatieverslag 1990-1995 - Insektenwerkgroep KNNV afd. Arnhem: 1-52.
- Smit, J., J. de Rond & W. van Steenis, 1996. Hymenoptera Aculeata - angeldragers: bijen, wespen en mieren. In: Verslag van de 150e zomervergadering van de NEV, 9-11 juni 1995, te Vierhouten. - *Entomologische Berichten*, 56 (5): xv.
- Velthuis, H.H.W., M.J. Duchateau & J. Mariën, 1996. De jacht op gemerkte hommels is weer geopend. - *Bijen*, 5 (3): 67-69.
- Velthuis, H.H.W., 1996. Op bruidsvlucht. - *Bijen*, 5 (10): 283-284.
- Veltman, K., 1996. Wespen. Vaak lastig maar ook nuttig. - *Artis*, 42 (3): 90-94.
- Vonk, D., 1996. Vlinders en hommels in Haarlem; verslag van de bloembezoekersactie 1995. - *Sector Natuur en Milieu*, Haarlem, 51 pp.
- Wiering, H., 1996. Onderzoek naar de bijen- en wespenfauna van het Noordhollands Duinreservaat in 1995. - Intern verslag PWN, 7 pp.
- Wiering, H., 1996. Onderzoek naar de bijen- en wespenfauna van het natuurmonument het Zwanenwater in 1995. - Intern verslag Vereniging Natuurmonumenten 's Gravenland, 3 pp.
- Willems, N., 1996. Formicidae. In: Verslag najaarsweekend in Drenthe. - *Veelpoot*, 7 (1): 12.
- Zuijlen, J.W.A., T.M.J. Peeters, P.S. van Wielink, A.P.W. van Eck & E.H.M. Bouvy (red.), 1996. Brand-stof. Een inventarisatie van de entomofauna van het natuurreservaat 'De Brand' in 1990. - Insektenwerkgroep KNNV-afdeling Tilburg; 228 pp.

Literatuur buitenland

- * Amiet, F., 1996. Hymenoptera, Apidae. 1. Allgemeiner Teil, Gattungsschlüssel, die Gattungen *Apis*, *Bombus* und *Psithyrus*. - *Insecta Helvetica*, Fauna 12: 98 pp.
- Bagnée, J.-Y., 1996. Une nouvelle guêpe sociale pour la faune belge: *Polistes bischoffi* Weyrauch, 1937, trouvée en Gaume (Hymenoptera: Vespidae). - *Bull. Anns. Soc. r. belge Ent.*, 132: 395-398.
- Chaubet, B., 1996. Observations sur *Pemphredon lethifer* (Shuckard) en Bretagne (Hymenoptera, Sphecidae). - *Bull. Soc. ent. France*, 101: 113-120.
- * Dathe, H.H., A. von der Heide & R. Witt, 1996. Nachweis einer neuen Maskenbiene für Europa - *Hylaeus lepidulus* Cockerell, 1924 (Hym., Apidae). - *Entomologische Nachrichten und Berichte*, 40 (3): 157-163.
- Eickwort, G.C., J.M. Eickwort, J. Gordon & M.A. Eickwort, 1996. Solitary behavior in a high-altitude population of the social sweat bee *Halictus rubicundus* (Hymenoptera: Halictidae). - *Behav. Ecol. Sociobiol.*, 38: 227-233.
- Else, G.R. & M. Edwards, 1996. Observations on *Osmia inermis* (Zetterstedt) and *O. uncinata* Gerstäcker (Hym., Apidae) in the central scottish highlands. - *Entomologist's Monthly Magazine*, 132: 291-298.
- Gauss, R., 1996. Mermithiden (Nematoda) als Parasitoide bei Vespinen. - *Bembix*, 6: 19-21.
- Hedtke, C. (ed.), 1996. Beiträge zur 2. Wildbienen-Tagung. - *Schriftenreihe des Länderinstituts für Bienenkunde*, 3: 168 pp.
- Heide, A. von der, 1996. *Cleptes semicyaneus* Tournier: Neu für Deutschland. - *Bembix*, 6: 17-18.
- Müller, A., 1996. Host-plant specialization in western palearctic anthidiine bees (Hymenoptera: Apoidea: Megachilidae). - *Ecological Monographs*, 66 (2): 235-257.
- Müller, A., 1996. Convergent evolution of morphological specializations in Central European bee and honey wasp species as an adaptation to the uptake of pollen from nototribic flowers (Hymenoptera, Apoidea and Masariidae). - *Biological Journal of the Linnean Society*, 57: 235-252.
- * Olmi, M., 1996. A revision of the world Embolemidae (Hymenoptera, Chrysidoidea). - *Frustula entomol.*, n.s. xviii (xxxi) [1995]: 85-146.
- Paxton, R.J. & J. Tengö, 1996. Intranidal mating, emergence and sex ratio in a communal bee *Andrena jacobii* Perkins 1921 (Hymenoptera: Andrenidae). - *Journal of Insect Behavior*, 9 (3): 421-440.
- Petit, J., 1996. Sur *Colletes hederiae* Schmidt et Westrich 1993, abeille solitaire nouvelle pour la faune belge (Hymenoptera Apoidea). - *Lambillionea*, 96: 55-58.
- Radchenko, V.G., 1996. Evolution of nest building in bees (Hymenoptera, Apoidea). - *Entomological Review*, 76 (6): 20-32.
- Radchenko, V.G. & Y.A. Pesenko, 1996. "Protobee" and its nests: a new hypothesis concerning the early evolution of Apoidea (Hymenoptera). - *Entomological Review*, 75 (2): 140-162.
- * Scheuchl, E., 1996. Illustrierte Bestimmungstabellen der Wildbienen Deutschlands und Österreichs. Band II. Megachilidae - Melittidae. - Eigenverlag, Velden, 116 pp.

- Schljachtenok, A.S., 1996. Über die Beutespinnen (Aranei) einiger Wegwespen (Hym., Pompilidae). - Entomologische Nachrichten und Berichte, 40 (3): 169-172.
- * Schmid-Egger, C., 1996. Ergänzungen zur Taxonomie und Verbreitung mitteleuropäische Arten der Gattung *Nysson* (Hymenoptera, Sphecidae). - *Bembix*, 7: 25-36.
- Schmid-Egger, C., K. Schmidt & D. Doczkal, 1996. Rote Liste der Grabwespen Baden-Württembergs (Hymenoptera, Sphecidae). - *Natur und Landschaft*, 71 (9): 371-380.
- Schmid-Hempel, R. & P. Schmid-Hempel, 1996. Larval development of two parasitic flies (Conopidae) in the common host *Bombus pascuorum*. - *Ecological Entomology*, 21: 63-70.
- Schneider, D., 1996. Neue Beobachtungen zur Nahrung und zum Problem der Beuteerkennung bei *Bembix rostrata* (Linnaeus, 1758) (Sphecidae). - *Bembix*, 6: 14-15.
- Schwarz, M., F. Gusenleitner, P. Westrich & H.H. Dathe, 1996. Katalog der Bienen Österreichs, Deutschlands und der Schweiz (Hymenoptera, Apidae). - *Entomofauna, Suppl.* 8: 398 pp.
- * Seifert, B., 1996. Ameisen beobachten, bestimmen. - Naturbuch Verlag, Augsburg, 352 pp.
- * Smissen, J. van der, 1996. Zur Kenntnis einzelner *Arachnospila*-Weibchen - mit Bestimmungsschlüssel für die geringbehaarten, kammdorntragenden Weibchen der Gattung *Arachnospila* Kincaid, 1900 (Hymenoptera: Pompilidae). - *Drosera*, '96 (2): 73-102.
- * Smissen, J. van der, 1996. Zur Unterscheidung der Pompiliden-Weibchen *Arachnospila fumipennis* (Zetterstedt) und *A. consobrina* (Dahlbom). - *Bembix*, 7: 21-24.
- Sonnerburg, H., 1996. Erstinachweise von *Myrmica gallienii* Bondroit, 1920 für Nordrhein-Westfalen und Niedersachsen (Hymenoptera: Formicidae). - *Natur und Heimat*, 56 (1): 17-19.
- Steffan-Dewenter, I. & T. Tscharntke, 1996. Profitieren Wildbienen oder Honigbienen von der Flächenstilllegung in der Landwirtschaft? - *Natur und Landschaft*, 71 (6): 255-261.
- Sugden, E.A., R.W. Thorp & S.L. Buchmann, 1996. Honey bee-native bee competition: focal point for environmental change and apicultural response in Australia. - *Bee World*, 77 (1): 26-44.
- * Terayama, M., 1996. The phylogeny of the bethylid wasp subfamily Pristocerinae (Hymenoptera, Bethyidae). - *Jpn. J. Ent.*, 64 (3): 587-601.
- Theunert, R., 1996. Naturschutzfachliches zum Fortpflanzungserfolg der Weibchen solitärer Stechimmen am Beispiel der Lehmwespe *Ancistrocerus nigricornis* (Curtis). - *Verh. Westd. Entom. Tag 1995*: 199-202.
- Theunert, R., 1996. Bestätigungen von Stechimmen für die niedersächsische Fauna nach über 50 Jahren (Hymenoptera), Folge II. - *Entomologische Nachrichten und Berichte*, 40 (4): 254-255.
- Tölke, A., 1996. Steuerung der Beutemenge bei *Symmorphus crassicornis* (Vespidae: Eumeninae) mittels "Eikontakt". - *Bembix*, 6: 9-13.
- Turillazzi, S. & M.J. West-Eberhard (eds.), 1996. Natural history and evolution of paper-wasps. - Oxford University Press, 400 pp.
- Wahis, R., 1996. Données sur la faune entomologique de la Réserve naturelle de la Montagne Saint-Pierre. 2. Pompilidae (Hymenoptera, Aculeata). - *Bull. Annl. Soc. r. belge Ent.*, 132: 165-182.
- Whitehead, P.F., 1996. The total destruction of a hive of Honeybees (*Apis mellifera* L.) by the wasp *Dolichovespula media* (Retzius) (Hym., Vespidae). - *Entomologist's Monthly Magazine*, 132: 286.
- Wcislo, W.T. & J.H. Cane, 1996. Floral resource utilization by solitary bees (Hymenoptera: Apoidea) and exploitation of their stored foods by natural enemies. - *Annu. Rev. Entomol.*, 41: 257-286.
- Woydak, H., 1996. Hymenoptera Aculeata Westfalica Familia: Sphecidae (Grabwespen). - *Abhandlungen aus dem Westfälischen Museum für Naturkunde*, 58 (3): 135 pp.
- Yanega, D., 1996. Sex ratio and sex allocation in sweat bees (Hymenoptera: Halictidae). - *Journal of the Kansas Entomological Society*, 69 (4): 98-115.
- Zucchi, H., 1996. Ist die Silberlinde rehabilitiert? Zur Diskussion um das Hummelsterben an spätblühenden Linden. - *Natur und Landschaft*, 71 (2): 47-50.